

**Marineblad is een uitgave van
de Koninklijke Vereniging
van Marineofficieren**

ISSN: 0025-3340

Hoofredactie:
KLTZ R.O.P. Pulles EMSD
mw. drs. M.L.G. Lijmbach

Eindredactie
mw. drs. M.L.G. Lijmbach

Artikelencommissie
drs. A.A. Bon, LTZ1 (TD) ing. J.M.T. Bongartz,
KLTZ (LD) mr.dr. M.D. Fink, LTZ1 (TD) F.G.
Marx MSc., LTZ1 (TD) dr. ir. W.L. van Norden,
dr. A.J. van der Peet, LTZ1 dr. R.M. de Ruiter,
KOLMARNIS R.A.J. de Wit

Medewerkers:
mw. drs. Z. Borgeld-Guman, mr. S. Boeke,
prof. dr. T.B.F.M. Brinkel, mw. drs. A. Hoets,
dr. J. Holslag, LTZ1 B. van de Kraats,
KLTZ (TD) H. Boomstra (cartoon)

Adres redactie
Wassenaarseweg 2
2596 CH Den Haag
Tel. 070-383 95 04
marineblad@kvmo.nl
www.kvmo.nl

Vormgeving
Frank de Wit
Tel. 038-455 17 54

Drukwerk
Wilco Art Books
Vanadiumweg 8
3812 PZ Amersfoort

Advertenties
070-383 95 04

Abonnementen
Voor leden van de KVMO is het Marineblad gratis. Informatie over het lidmaatschap van de KVMO staat op: www.kvmo.nl onder 'FAQ'. Niet-leden betalen € 49,50 (NL) of € 69,50 (buitenland) per jaar.

Copyright Marineblad
Overname van artikelen is enkel toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie en onder uitdrukkelijke vermelding van de bron. Artikelen in het Marineblad vertolken niet noodzakelijk de visie van het hoofdbestuur van de Koninklijke Vereniging van Marineofficieren of van de redactie. De inhoud van artikelen blijft geheel voor verantwoording van de auteur(s). Richtlijnen voor het schrijven en aanleveren van artikelen zijn in te zien op www.kvmo.nl onder 'Marineblad'.

Adreswijziging
Zo tijdig mogelijk schriftelijk doorgeven aan:
Secretariaat KVMO
Antwoordnummer 93244
2509 WB Den Haag
(geen postzegel nodig)
of info@kvmo.nl

foto cover: De bijzondere positie van de militair brengt onder meer de verplichting met zich mee dat hij/zij te allen tijde inzetbaar is en blijft. Op de foto een militair daalt af uit een helikopter tijdens de operatie Sea Guardian, 2018. Op de achtergrond Zr.Ms. Karel Doorman (MCD)/Jan Dijkstra

Column

Een van de zaken die het militair zijn van andere beroepen, roepingen of werkzaamheden onderscheidt, is de Bijzondere Positie van de Militair (BPM). Maar wat die bijzondere positie nou precies is of wat het allemaal inhoudt (is het alleen een rechtspositie of is er meer) is niet altijd even duidelijk. Waarschijnlijk zijn er terechte op- en aanmerkingen te maken over wat ik er hier over ga schrijven. Duidelijk is dat de BPM extra plichten en minder rechten met zich meebrengt. Het recht om te mogen staken hebben militairen niet. Evenmin hebben zij het recht om gegeven opdrachten te weigeren, ook als die opdracht grote (persoonlijke) risico's met zich meebrengt. Andere overheidsdiensten, zoals de politie, hebben die rechten wel. Laat overigens onverlet dat de militair een onrechtmatig gegeven bevel wel mag weigeren, of in ieder geval niet strafbaar is als hij het onrechtmatig gegeven bevel opvolgt.

Naast de beperking van de rechten zijn er aanvullende verplichtingen. Dat zijn onder meer de verplichting om inzetbaar te zijn en te blijven, functieroulatie en de verplichting om gebruik te maken van de militaire gezondheidszorg. De BPM strekt zich ook nog eens verder uit dan de individuele militair. De militair is als leidinggevende medeverantwoordelijk voor de veiligheid van de mensen aan wie hij leidinggeeft. Dat geldt ook voor de militair als onderdeel van een eenheid. Ook dan is hij medeverantwoordelijk voor de veiligheid van de collega's met wie hij optreedt.

De reden dat ik schrijf over de BPM is dat deze weer in de aandacht staat. Bij het kijken naar functiewaarderingen, bij de arbeidsvoorwaardenonderhandelingen en bij het ontwikkelen van het nieuwe O-, HR- en beloningsmodel neemt de BPM een prominente rol in. Ook door de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren op 1 januari 2020. In deze wet is de rechtspositie van veel ambtenaren zo veel mogelijk gelijkgeschakeld met de rechtspositie van andere werknemers. In de wet hebben onder meer militairen hun aparte positie behouden, maar de discussie erover is (weer) op gang gekomen. Niet in de laatste plaats omdat er in Den Haag, ook op het ministerie van Defensie, ambtenaren zijn die de uitzonderingspositie, de BPM (gechargeerd) 'maar onzin' vinden. In hun ogen is een (extra) vergoeding voor de beperking van rechten en de uitbreiding van plichten dan ook niet nodig. U zult begrijpen dat deze ambtenaren zelf niet onder de BPM vallen. Aan ons de taak de ontwikkelingen goed in de gaten te houden en ervoor te zorgen dat men niet met de BPM aan de haal gaat. In een komend nummer van het Marineblad zullen we aandacht besteden aan het proefschrift van een oud-collega over de bijzondere rechtspositie van de militair.

Maar ook in deze editie kunt u de BPM terugvinden en wel in het artikel 'Oplossen lacunes rond dienstvoorschrift in strafrechtelijke zin hard nodig' van mr. Gert Souer. Militairen zijn ook gehouden dienstvoorschriften op te volgen. Ook het artikel over *intelligence* in het maritieme domein en meer specifiek tijdens antipiraterij-operaties rond de Hoorn van Afrika raakt aan de BPM. De auteurs LTZ2 Coen Hopperus Buma (SD) en prof. dr. Sebastiaan Rietjens onderstrepen het belang van informatiegestuurd optreden (IGO) en het onderzoek daarnaar voor operaties van de KM. En *last but not least* een artikel van een jonge collega over de bijzondere omstandigheden waaronder hij zijn werk in Noord-Noorwegen moest/mocht doen. Want daar gaat het uiteindelijk om, militairen moeten hun werk kunnen doen en daarvoor is de BPM een voorwaarde. Ik wens u veel leesplezier.

De KVMO maakt deel uit van de

@Voorzitter_KVMO